

[Arbejdsministeren.]

sig om at gå dybere ind i årsagerne til ulykker og sundhedsskadelige påvirkninger, således at der kan sættes ind på det tidligst mulige tidspunkt med forebyggelse af skader både af fysisk og psykisk art.

Som eksempler herpå kan nævnes bedre muligheder for at kræve forhåndsvurdering og godkendelse af tekniske hjælpemidler, arbejdsprocesser og arbejdssteder, før de tages i brug, og tilsvarende øget ansvar for dem, der projekterer, leverer og udfører arbejdsredskaber, lokaler, stoffer og materialer osv.

Men først og fremmest lægges der øget vægt på at fremdrage og foregribe de sundhedsskadelige påvirkninger, der kan bewirke for hurtig nedslidning af de beskæftigede med erhvervsyghed og for tidlig tilbagetrækning fra erhvervslivet til følge.

Der skabes således mulighed for godkendelse af bedriftssundhedstjenester. Arbejdstilsynets lægelige bistand forudsættes udbygget, og der sigtes imod oprettelse af et arbejdsmedicinsk institut under arbejdstilsynet og flere arbejdsmedicinske klinikker ved de største sygehuse.

Jeg vil dog gerne her gøre opmærksom på, at et udvalg nedsat af Den alm. danske Lægeforening, Dansk Arbejdsgiverforening og LO har bebudet et oplæg om, hvorledes en bedre sundhedstjeneste kan organiseres. Jeg finder det naturligt, at et sådant oplæg tages i betragtning, før der tages endelig stilling til, hvilke nye arbejdsmedicinske elementer der skal oprettes i tilknytning til arbejdstilsynet.

Den øgede indsats for forbedring af arbejdsmiljøet, som hermed foreslås over en bred front, kan ikke gennemføres uden økonomiske og personalemæssige omkostninger. Det ligger imidlertid i forslagets karakter af en rammelov, at omkostningernes størrelse afhænger af, hvorledes rammerne udfyldes. En arbejdsgruppe nedsat af den tidligere arbejdsminister kort efter, at arbejdsrådet havde afgivet sit udkast til lovforslag, har søgt at klarlægge de økonomiske og administrative konsekvenser af loven, men har måttet konstatere, at det ikke på nuværende tidspunkt er muligt at foretage en samlet talmæssig opgørelse af arbejdstilsynets fremtidige personalebehov. Arbejdsgruppen er derfor anmodet om at arbejde videre i som-

mer med henblik på, at der ved genfremsættelsen i begyndelsen af næste folketings-samling kan foreligge yderligere materiale, herunder om mulighederne for rationalisering af tilsynets arbejde.

Til sidst vil jeg gerne sige, at det er nødvendigt at holde sig for øje, at et reformarbejde på dette område nødvendigvis må have karakter af en kontinuerlig proces.

Sideløbende med revisionen af de lovmæssige rammer må der foregå en administrativ omlægning. Desuden overvejes arbejdsmiljøproblemerne indgående i arbejdsmiljøgruppen af 1972, som netop har afgivet sin anden rapport på grundlag af en stor undersøgelse af LO-medlemmernes forhold på arbejdspladserne. Gruppen forventes i løbet af det kommende år at komme med endnu et par rapporter.

Også arbejdsmarkedets organisationer har større eller mindre undersøgelser i gang og søger på forskellige måder at øge indsatsen for et bedre arbejdsmiljø, også ved samarbejdet med lægeforeningen.

Når lovforslaget fremsættes på dette tidspunkt, er det naturligvis ikke med forventning om vedtagelse i denne samling, men for at lægge på til en bred offentlig debat i sommerens løb og således, at forslaget kan genfremsættes i næste folketingssamling.

Jeg vil i den forbindelse gøre opmærksom på, at den ikrafttrædelsesdato, der er angivet i forslaget, den 1. januar 1977, forudsætter, at loven vedtages senest i løbet af næste forår.

Den første sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om social bistand.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 45) findes i tidenden sp. 7300, udvalgets tillægsbetænkning i tillæg B. sp. 609).

Der var stillet 4 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Uden for tillægsbetænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslagene sattes først til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Ændringsforslag nr. 1-4
vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget som helhed sattes derefter til forhandling.

Palle Simonsen (KF):

De grundprincipper, som ligger i forslaget til lov om social bistand, spørgsmålet om det entrengede system og den forenkling, dette medfører, kan vi helt og fuldt tilslutte os. Det har ligget i hele den socialpolitiske debat gennem de sidste 10 år.

Der er blevet sagt meget om udgifterne omkring dette lovforslag. Det skal jeg ikke komme ind på her ved tredje behandling, men blot sige, som jeg nævnte det under anden behandling, at dette lovforslag behøver ikke at blive dyrere, men der er en inspiration til, at det kan blive dyrere. Vi har ingen mulighed for overhovedet at fastslå, hvad den inspiration, der ligger i lovforslaget, vil kunne blive udmøntet i i praksis.

Der er efter vor opfattelse sket den forbedring i forhold til anden behandling, at loven først kan træde i kraft den 1. april 1976.

Vi er af den opfattelse, at i den situation, folketinget befinder sig i, burde vi have udskudt tredjebehandlingen til september-samlingen ud fra den betragtning, at et flertal her i folketinget har påtaget sig et meget stort ansvar med hensyn til at finde frem til besparelser på ca. 5 mia kr. i løbet af denne sommer. Vi har ikke fundet de 5 mia kr. endnu. På denne baggrund finder vi det ikke rigtigt endeligt at beslutte loven om den sociale bistand. Men når folketinget har fundet de 5 mia kr., er efter vor opfattelse tiden inde. På denne baggrund vil det konservative folkeparti undlade at stemme ved tredje behandling af forslaget til lov om social bistand.

Inge Krogh (KrF):

Kristeligt folkeparti går i hovedsagen ind for bilstandsloven. På længere sigt mener vi at den vil give en forenkling af administrationen af de sociale hjælpeforanstaltninger, og at det er en fordel, at de enkelte hjælpes på samme måde uafhængigt af grunden til, at vedkommende er kommet i trang.

Vi synes dog, at de økonomiske konsekvenser ikke er tilstrækkelig klart belyst. Hvor stor vil personalenormeringen blive i de enkelte kommuner og amtskommuner? Mange aktiviteter går fra statslig til amtskommunal og kommunal regie. Vil det betyde, at hele personalet fra staten overføres, eller vil det bevirke, at der bliver arbejdsløshed blandt de tidligere statsansatte, eller får vi et ventepengeproblem? Hvordan med bygninger? Vil man anvende de bygninger og institutioner, der hidtil har været anvendt, eller vil man bygge nye? Vi synes altså, at vi ikke har nogen oversigt over de økonomiske konsekvenser, og kristeligt folkeparti vil derfor undlade at stemme.

Erhard Jakobsen (CD):

Jeg tror, jeg kan få medhold i, at centrum-demokraternes folketingsgruppe er en af de mest medgørlige, der findes her i tinget. En medgørlighed, der til tider grænser næsten til godtroenhed, men også kun næsten. Der er ét punkt, hvor vi i al fald ikke går på kompromis, og det er med hensyn til at fastholde konsekvenser af noget, man siger, og noget, man beslutter. Jeg husker tydeligt PP II-debatten. Det var en magtfuld manifestation, som det hedder i 1. maj-resolutioner, af, at nu skulle det være slut med at vedtage noget, som man ikke ganske nøje kendte konsekvensen af. Jeg ville kunne bilægge denne udtalelse med mange fremragende udtalelser fra medlemmer af dette ting.

Det er for at fastholde konsekvensen i, hvad der siges herinde, at centrum-demokraterne i dag undlader at stemme. Og så kan man udlægge det som en asocial holdning. Det virker jo særlig logisk, når de, der gør det, er dem, der fortæller, at det alligevel ikke vil koste mere at lave loven. Gud ved, hvorfor det så er asocialt at stemme imod den. Hvis ikke der kommer mere eller mindre ud til de mennesker, det drejer sig om, hvordan kan det så være asocialt. Det er et reelt, konsekvent standpunkt at sige: dette kunne man have taget stilling til, når vi i sommerens løb har gennemgået de spæreforanstaltninger, der er tale om. Og når man i mellemtiden havde kunnet få tid til at spørge kommunerne — hvad jeg godt forstår man ikke har kunnet på denne korte tid — : hvilke planer har I, når I sidder med

[Erhard Jakobsen.]

udkastet, når I sidder med loven, som den ser ud efter anden behandling, hvor meget skønner hvert amt at det skal bruge af flere personer, hvor mange flere bygninger? På den baggrund kunne man så bedømme sagen. Det ville være reelt.

Centrum-demokraterne tager ikke medansvar for denne lov.

Ib Christensen (DR):

Som jeg redegjorde for ved første behandling, er det retsforbundets opfattelse, at den sociale bistandslov repræsenterer et ret betydeligt socialt fremskridt, et socialt fremskridt for klienterne, men også et administrativt fremskridt i retning af det enstrengede systems gennemførelse.

Også retsforbundet har haft og har da stadig betænkeligheder med hensyn til de personalemæssige konsekvenser. Men det svar, vi har fået fra socialministeriet, og som er optrykt som bilag til tillægsbetænkningen, har beroliget os i væsentlig grad. Hvad der også har været afgørende, er, at det er lykkedes at få reformens ikrafttræden udskudt til den 1. april 1976, og det vil på den baggrund være rimeligt og også muligt at foretage dyberegående vurderinger af de samlede økonomiske, inklusive de personalemæssige, konsekvenser og om nødvendigt foretage justeringer.

Selv om vi også som andre i og for sig ikke havde villet modsætte os eller haft noget imod, at man havde udsat tredje behandling til september, vil retsforbundet ud fra en samlet vurdering af lovens administrative og sociale fremskridt stemme for bistandsloven ved tredje behandling.

Peter Holst (V):

Det vil være forståeligt, når venstres medlemmer om lidt stemmer for bistandsloven ved dens endelige vedtagelse, at vi gør det med en kort og tilfreds tanke tilbage til det landsmøde i vort parti for en halv snes år siden, hvor det blev besluttet, at man skulle søge at få tilslutning til at nedsætte en socialreformkommission. Efter nu 8 års arbejde i denne kommission er der gennemført en kæde af social lovgivning, og det er det sidste led i den kæde, vi i dag er ved at lægge sidste hånd på.

For venstre er det helt afgørende, at den

nye lovgivning nu giver den samme indgang til hjælpertilbuddene for alle, der behøver det, hvad enten det er den unge pige, der er blevet gravid, eller det er den værnepligtige, der har forsørgerforpligtelser, eller det er trafikofre, der skal hjælpes til en ny tilværelse, at det er muligt, uden at kunne lovgivningens forskellige enkeltheder, at vide, hvor man skal henvende sig. Vi tror, det er en praktisk, værdifuld ændring for den del af befolkningen, der er følsomst over for lovgivningen, nemlig den, der behøver at abonnere på det sociale tilbuds apparat.

Med hensyn til økonomi kort: de to partier, der indstiller lovforslaget til forkastelse i tillægsbetænkningen, SF og fremskridtspartiet, har hver sin begrundelse. SF mener, at denne lovgivning kan bruges til en nedskæringsbølge inden for det sociale. Fremskridtspartiet tror, det er at lukke det kendte snabeldyr hen til statskassen. Vi tror, at begge betragtninger er forkerte, vi tror, at lovens egentlige værdi ligger i, at det bliver en tryggere tilværelse for dem, der behøver tryghed.

Hanne Reintoft (DKP):

Det er med dybeste beklagelse, vi i dag må stemme imod loven om social bistand. Hele arbejderbevægelsen og hele den del af befolkningen, der jævnlige får brug for en sådan lovgivning, havde på grundlag af socialreformkommissionens arbejde set frem til, at vi nu virkelig skulle få en forbedring af vores sociale forhold. I stedet for har vi i forhold til socialreformkommissionens tanker fået noget, vi kun kan betragte som et misfoster af en lovgivning. Den er præget af kontrol, mistillid, snævre trangsgrenser, og den bygger i hele sit syn på den liberalistiske socialpolitik, der har præget vores lovgivning helt tilbage til vores første socialreform i 1708, nemlig på, at man nok hjælper opad, når vi er i den yderste nød, men ikke, som vi ønsker, at man sammen med løn- og arbejdskampen bruger socialpolitikken til virkelig at hæve arbejderklassens niveau op til bedre og lysere forhold.

Vi var meget forundret, det må jeg sige, over, at Danmarks største arbejderparti end ikke kunne stemme for så lille et ændringsforslag om, at man ikke bag folks ryg på institutioner og hos arbejdsgivere kunne indhente oplysninger, hvor vi bare krævede,

[Hanne Reintoft.]

at den, der skulle ligge en tyk journal på, selv skulle give sit samtykke til, at oplysningerne blev indhentet. Loven er på den måde præget af hele 1970ernes snævre menneskesyn og vores splidagtige samfund. Vi tror ikke, der kommer noget godt ud af den.

Nu har jeg hørt mange socialdemokrater begrunde, at den endeligt skulle vedtages, med, at den kunne bruges i sparehensyn fra den sorte side her i tinget. Ja, det kan den da. Men når man så let som en misforleden dag kunne stå og rette i loven om børne- og ungdomsforsorg om sådan noget som maksimumsgrænser for børneinstitutionerne — sådan en lille særlov kunne få socialdemokratiets stemmer — når man kunne rette i driftstilskuddene til plejehjemmen, så kan man også — jeg kan forstå med socialdemokratiets støtte — når som helst vedrørende lov om social bistand få støtte til en særlig lov om at ændre maksimumsgrænserne i den.

Om den sociale forsyng skal skæres yderligere ned, beror ikke på, om dette lovforslag bliver vedtaget, men det beror bl. a. på, om arbejderbevægelsen herinde i folketinget kan danne en enig front til at undgå, at man langs ad vejen og i ny og næ bestandig skærer ned.

Birgit Fjælde (CD):

Ligesom min partiformand lægger jeg stor vægt på at være konsekvent. Det er netop på baggrund af denne holdning, jeg i dag stemmer for forslaget til lov om social bistand på samme måde, som mit parti i sit valgprogram gik ind for en hurtig vedtagelse af bilstandsloven, og på samme måde, som mit parti ønskede en hurtig vedtagelse af bilstandsloven indtil 30. maj i år.

Jens Møller (KrF):

Jeg vil gerne understrege, så der ikke skal være nogen tvivl om det, at vi i kristeligt folkeparti i og for sig ikke er modstandere af lovforslaget. Vi synes, der er meget godt i det, men vi har bedt om at få nogle undersøgelser af de økonomiske konsekvenser, og disse undersøgelser har vi ikke fået.

Vi har derfor bedt om at få denne tredjebehandling udsat til september, så der kunne være tid til at få foretaget disse undersøgelser. Jeg har personlig bedt venstres formand

om denne udsættelse, men det har ikke kunnet bevilges. Lovforslaget skal åbenbart trumfes igennem nu, selv om gennemførelsen af loven overhovedet ikke ville blive udsat, fordi man udsatte den endelige afstemning til septembersamlingen.

Til september ville vi have kunnet stemme for loven, når vi kendte dens konsekvenser. Men desværre må vi i dag, som det er blevet sagt, undlade at stemme, fordi vi ikke mener, at vi kan tage medansvar for en lovgivning, hvis økonomiske konsekvenser ingen kender.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslaget

vedtoges med 80 stemmer mod 39; 27 medlemmer stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om tilskud til og udligning mellem amtskommuner og kommuner.

Anden behandling af lovforslaget (nr. 174) findes i tidenden sp. 7489).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Glistrup (FP):

Det, som præger folketingets arbejde i disse dage, er, at der skal tages stilling til en lang række helt forskelligartede sager, hvor man rejser og sætter sig i en større eller mindre forvirring og mere eller mindre skøn eller uskøn sammensætning, som vi lige har set eksempler på. Derefter må altså de stakels borgere ud over landet affinde sig med, hvad der mere eller mindre tilfældigt er sluppet igennem.

Det er en beklagelse, som hører til et af de områder, hvor det ikke er originale tanker, fremskridtspartiet tænker, men hvor også andre tidligere år i juni måned har påpeget, at sådan foregår det i meget vidt omfang.

Men vi må da i hvert tilfælde, når vi stø-